

ইন্দিয়ন পোলিটিক্সকী লৈখা তারবা থাক

ৰাহায়শিঙী মৰজ্ঞ এনা ঝাইইং খোয়দাজবা অনীথক লৈ, মদ্দি (১) নহৱৱে পোলিটিক্সতা শৰুক যাদব্বগী শোয়দনা ফ্ৰগদণা সৈৱোকশিংগী মনুন্দা; অমদি নঙ্ৰী নথা থাবশিনা নঙ্ৰী নথক্ত লৈঙক-সাসন তেৱৰকপা অদ্ৰুনি - (প্ৰাট্টে, ট্ৰীক ফিলোজোফৰ); (২) পোলিটিক্স হায়বসি অদ্ৰুন্ধী মতিক লুবা, সিৱিসয় ওঁইবা হীৱম অমনি, এখোয়না মসি পোলিটিক্সিয়নখন্ত্ৰী খুত্ৰ ক্ৰেদীন্দুন্দা শিৱাৱোইহিবনি - (চাৰ্লস দি গৌল, ব্ৰহ্মককী হাৱগী প্ৰসিদ্দেট)।

অদুগা, ভ্ৰুসি অসিগুন্ত্ৰ ৰাইহ ময়াম নীংশিংদুনা ৰাখল মোন্ত্ৰে শাদৱৰিবসিনা ইন্দিয়ন-পোলিটিক্সনা কুমথৱল্লিৰা অনেন্দ্ৰা থাক অসিগী শ্বৰুবনি। হায়েন সিভিলাইজ়েসন, মীওঁইব্বগী চাওখংপা হায়বসি থাক অমদুী অমনা মথং মথং কাখংলকপা, হিব্বগী থাকৰাখংলকপা অদ্ৰুনি। নুঙী ফুত্ৰ লেৱন্ত্ৰ মীগী পুদি মহীং অমদি ৰাখল খুংখন - ভ্ৰুসিগী মীৱোল অসিগা চাংদুল্লবা য়াবা নতে। থাক অসিগী মশক লেগ্নদা পোলিটিক্সকী অট্টোবা মফম লৈ। মথক্ত পঞ্জত্ৰিবা ৰামোল খৰসিদগী শোয়না খন্ত্ৰীৱমগনি - হায়েন সিভিলাইজ়েসন'দা পোলিটিক্সকী মফম অমদি ছেছৱল্লিৰা অৱেগী ঈচ্চেল অসিনা মোংশিনহুৰুবা পোলিটিক্সকী মশক! মণিপুৱ য়াওনা, ইন্দিয়াদা চহনৱিৰা পোলিটিক্স সিষ্টেম অসিগী থাক হুহুৱক্ৰে হায়বা খঙলবসু, অসি য়ৌনা হুহুবা থাক অমদা কুমথৱল্লমগনি হায়বাদি থাকৱৰদে। হন্দক পাঙথোকৰিবা ষ্টেট মৱি অমদি য়ুনিয়ন টেঁৱিটেঁৱি অমগী মীখন অমদি মীখলদুৱী ফল লাউখাপক্ৰুবা মতুন্দা ওঁইৱল্লিৰা পোলিটিক্স দিজেগপমেট অসিদুৱিদি ময়েক শেংনা খঙলে - ইন্দিয়ন পোলিটিক্সিত্ৰ য়াইফৰা খুয়াই (ৱেলফেৱৰ ষ্টেট) শ্লেমনবা, লৈবাক মীয়াম নুঙইহুৱবা ত্ৰেঁবা নতে। খঙলবা ৰানি পুস্কুৱ, শদ্দেৱত্ৰ ইহনবীৱনা ব্ৰহ্মণ-প্ৰসিদ্দেট-চাৰ্লস (১১৪৪-৪৬) কী ৰাদু নীংশিংসি - 'এখোয়না ইহমদম/ ঈৱেবাকসি কৰ্বা লৈবাকসিগী পোলিটিক্স পোলিটিক্সিয়নখন্ত্ৰা শীঞ্জিন্দ্ৰপ্ৰমসি, দেমোক্ৰেটগী ৰাহহুৱক লেহ্‌নসি, এখোয়গী ইহাওঁইব্বগী ৰাখত্ৰাথোকসি, এখোয়গীমৰক এখোয়না শেমজবা গৰ্ভাৰ্মেট ওঁইহনসি, এখোয়না লৈবাক ভাৰুকসি, লৈঙাক হেঁতৰা লৈঙাকশিংখ শিদ্দোকসি। ওঁইৱল্লিৰা য়েংহুহুৱবা শক্তমসি ওঁইহনবনি এখোয়না।

খাজবদিবৱা? ওঁইৱল্লিৰা ইন্দিয়ন পোলিটিক্সকী শক্ত্য ত্ৰশংনমক, মুন্না খনজিল্লৱগা তুঙুনীংঙাইমশকনি। ইন্দিয়ন ব্ৰীহম ষ্ট্ৰাণগা শাগোানমিৱৰুৱা, অমত্ৰা ঙ্ৰাইৰা পোলিটিক্স পাৰ্টি, ইন্দিয়ন নেসনল কেংগ্ৰেস' না ইন্দিয়ন পোলিটিক্স সিনাৱিওদনী মুংবিগদবপ্ত্ৰম তেৱৰকপা, ইন্দিয়ন পিপলস পাৰ্টি, হায়দিব 'অৱতিত্ৰ জনতা পাৰ্টি' কৈৰা পাটি অমা ইন্দিয়ন পোলিটিক্স'ত দোমিনেটে ৱোল লৈৱকপা অসিনা অনৌবা ইতিহাস অসিগী অহৌবনি। অদুৱ, ইতিহাসকী মায়ওন লামা চ্ৰাৰি। য়ুনাইটে কিংদমগী 'লেবৱ পাৰ্টি অমসু' 'কৰ্জ ৰেট্ৰিফ পাৰ্টি' প্ত্ৰম, য়ু এস এণ্ডী দেমোক্ৰেটিক পাৰ্টি অমসু' 'ৰিপাব্লিকন পাৰ্টি'প্ত্ৰম, মেজোৱ পোলিটিক্স পাৰ্টি অনীথক থলুগা ত্ৰশং ত্ৰশংবা (হেলদি) পোলিটিক্স এটমোসফেৱৰ অমা শেমগংনবা অঞ্জা অমা লাকৰি। ওহুৱকৰনি! হিন্দু-বন্দামেটেৰিষ্ট পাৰ্টিনি, সিৰুল্লাৱ ৰিডিপল য়াওবদা, ইন্দিয়াসিবু হিন্দু-ষ্টেট অমা ওঁইহুৱবা হেংনবা পাৰ্টিনি, 'ৰাষ্ট্ৰিয় ফ়য়ম-সেবক' কী পোলিটিক্স ৰি়ং অমনি হায়নবিচিবা পাউখোং হাপটিক্সনা পোলিটিক্সতা ৱিলিজননী ম্যু শৰ্ভজিল্লকৰি। ৱাৰ্জনিত্ৰে পোলিটিক্স-ট্ৰা (ৱাৰ্জনিত্ৰী কী খুংলায়) ওঁইনা শীঞ্জিৰা হেঁৱকৰি। মদুী ফল-হিন্দুশিংগীমক লিংবা (হিন্দুধ) পোলিটিক্স পাৰ্টি, বি জে পি অমদি

চাইনিজ ফ্লৱৰ ‘মাও জে দ্ৰে’ না হায়ৱল্ল ৰা অমথক নীংশিংলকই ... ‘পোলিটিক্স হায়বসি ঈ তাদবৰা লান অমনি, অদুগা লান হায়বসিনা ঈ তনবা লান অদ্ৰুনি’...। পোলিটিক্স হায়বসি কৰিনো? অঙ্ৰাং ওঁইৱল্লদুগী পুমকক চাউংলক, মপুম-মৱে ফগাংলক, তাইৰঙগী গ্যান-লৌশিং খৰিজ-খৰিজ হাপকংলকপদা য়াওৱকৰিবা পোলিটিক্স, পোলিটিক্সিয়ন অমদি পোলিটিক্স ফিলোজোফিগী ৱাৰিশিঙুগা, ভ্ৰুসি ওঁইৱল্লিৰা ইন্দিয়ন পোলিটিক্সকী শক্ত্যসিগা খৰিজ-খৰাক নঙ্ৰা, পুৱা-পুৱি তায়ওবদা মটেী অমা উৰুকপসিদা ভ্ৰুসি, পোলিটিক্সকী মৰী লৈনবা ৱাৰী খৱা শানিংলকপনি। হাৱগী, এখোং মঙা-ত্ৰা পুঞ্জগা পেগ অমা-অনীনা ৱাৰ্ম-অপ তেঁৱগা ৱাৰী শানফম অমদা পুনবা য়াবা মতমত্ৰ ওঁইৱল্লবাদি পুং অনী-অহুংগী লেপুৰা ৱাৰীগী মচাক লৈৱনি। অকনবনা অশোনবগী মথক্ত ঙ্ৰা পানবা, অংহী পুদি অদু মী মৰকসিদসু মতম শাংনা লৈৱশ্মী। হায়েন সিভিলাইজ়েসনগী ৱাৰী নৈনৱকপদা মসিমদি মালেম পুস্কী মীয়াল্লা অমত্ত ওঁইনা য়ায়েন, মদ্দিদি মীওঁইব্বগী লৌশিং অমদি পুদিদা য়েংলম্বা মীংহুংদো ‘লৌজিক অমদি সাইটফিক্স-এঞ্জিৱ’ অমা হাপটিক্সকৰিবদি ট্ৰীক শিংননি। পোলিটিক্স'ত সাইটফিক্স ষ্ট্ৰিদি অমা তেঁৱকৰিবসু 'ট্ৰীক' শিংনা ইহান হানবনি। ট্ৰীক ফিলোজোফৰ-থিঙ্কৱ ‘এৱিষ্টেটল’ না য়াল্লা ভল্লিঙে মতম (খু: মমাঙ ৩৮৪-৩২২) দূনা হায়ৱমদি ... ‘লৈবাক ভুৰুপা (পোলিটিক্স) হায়বসিগা অশংবা পান্দমদি লৈৱিৰা লৈঙান্দ্ৰেশিংসিগী মৰক্ত কৱল্লনা অফবনো, কৱল্লনা ফণ্ডনো হায়বদু খঙদোক্ৰো হোংনবা/থিঞ্জিৰা অদ্ৰুনি, লোয়ননা অফবদু খঙদোক্ৰগা, মীয়াম (কাঙলুপ) দূনীদমক লেঙদুৱা লৈঙাক-কাঙলোন ওঁইনা থল্লম্বদুনি’...। লৈবাক মীয়াল্লা পাল্লিবসি পুন্মকী য়াইফৰা থবক অদ্ৰুনি, কাঙলুঙা খৰখন্ধীদি নুংঙাইবা, ময়ামগী ওঁইমদি মাডনবগী মশক ওঁইবা লৈঙাক-পথাপ অদু নতে। এৱিষ্টেটলগী পোলিটিক্স প্ৰিন্সিপলসি নঙ্ৰা প্ৰাট্টে, ৱসো, কাৰ্ল মাৰ্ক্সবিচিবা অট্টোবা পোলিটিক্স থিঙ্কৱ কৰা থোক্ৰক্ৰে। মখোয়গী ফিলোজোফিডু নৈনবা, ৱাৱেভ্ৰুসীগী পান্দম নতে।

ভ্ৰুসিদি অদুগুন্দ্ৰা অট্টোবা থিঙ্কৱ-ফিলোজোফৰ ময়ামদুদই হেমা চাউবা, হেমা ৰাখল লৈবা পোলিটিক্সিয়ন/ফ্লৱ কৰা থোক্ৰক্ৰে। ৱাৱেভ্ৰুসীগী অহৌবনা পঞ্জত্ৰিবসিসু অমনি। কনানা কনালো হায়বদু থিৱগুন্দ্ৰাসি। যৌনা ফৰা ষ্ট্ৰেটমেন্ট খৰা নীংশিংসি... ‘এখোয়না ভ্ৰুসি হিচিৰা তাইঙও অসিদি পোলিটিক্সনা ফিলোজোফিগী মছং শিনখ্ৰবা তাইবও অদ্ৰুনি’ ... ‘ভ্ৰুসীগী ওপোজিসন পাটিসা লৈৱিৰা পোলিটিক্সিয়নশিংগী মৰক্তোৱ লৈৱিবসি ফণ্ডনা ৰাখলঅজনি, ৱল্লিং পাৰ্টিগী পোলিটিক্সিয়নশিংনা ৰাখল শুক্সয়াও য়াওবদা’ ... ‘ফণ্ডনা পোলিটিক্সিয়নশিবু লৈঙাক-লুচিৰা ওঁইনা/মীয়ামগী মীংহুং অঁইনা থাৱিবসিদি মীখলদা শৰুক-য়াও-য়াদবা, অফৰা মীওঁইশিংদুনি’... ‘‘এখোয়সু ঝাইদগী কৰা মীদুৱ এখোয়গী মীংহু ওঁইনা পাৰ্লিয়ামেণ্ট'ত/এসেমব্লিদি থানাইং, অদুৱ লুৱিবদি অৰকা মী অমত্তা মীৱেপ ওঁইনা থোক্ৰক্ৰবা অসিদি’... ‘লুৱিবদি, পোলিটিক্সত অৰকা মী চক্ৰত্ৰক্ৰগী ৰাফমসি নতে, অফৰা মীশিং অসিনা মগাৰগা চপ মামনা পঞ্জৱিৰা দৰপা-মপাং, শাগুং-নাটে ময়ামদুৱী অসিগা ৱল্ল পৰা-ত্ৰেঁবা পামদৰা অসি’... ‘ভ্ৰুসিদি মীয়াম-লৈঙাক (দেমোক্ৰেসি) হায়বসিগী ৰাহহুৱক, নহৱৱে ঝাইইং পামদৰা মীৱেপ অমবু মীংহু ওঁইনা থাৰা হায়বদু ওঁইৱক্ৰে’... অসিবিচিবা। য়ামত্ৰবা ৰাহায় ময়ামদুৱনী খৱতনি খনগাত্ৰনা নীংশিংজৰিবা। অসিগুন্ত্ৰ

নৌহৌননা নীংশিংলুবদা চিত্ৰকলা ৱত্না ৰাজকুমাৱ চন্দ্ৰজিৎসনা সিংহ (আৱ কে সি এস) : লাইয়েকপা লিজেন্দ অমগী হিংদুনা লৈৱৰা পুৱাৰী

মীওঁইব্বগী পুন্নিহগী অনীংববু য়ৌনা ফেঙদোক্ৰো য়েকপা গুন্ত্ৰ অসিগুন্ত্ৰ তাঙলবা চিত্ৰকাৱ অসি ঈশ্বৱগী যৌজাল ফলৰা মীশক অমনি ... অতি ব্ৰহ্মণ দামোৱৰ শ্বামী
“ A true artist is not the one who is inspired, but one who inspires others” - Salvador Dali
লাই য়েকপা হায়বিৰা কলা অসি মীপুম খুদিনা হেত্তা অদুনসু কৰা হেংগন্দৰা অদুগুন্ত্ৰ কলা অমনি। মসি মপেক্ষী পীথোক্ৰপপা হায়বা গুন অমা য়াওননা হেবসু ওঁইদে হায়না অখও অহৈশিংনা হায়বা লৈ। অচ্চুৱসি লাই য়েকপা, লাই শাবা অৱায়ৰা মইহ অমদি ওঁইদে। থৱায় য়াওবা, পুন্নিং লুপশিনবা অমদি অৰেগা ৰাখল য়াওনদা লাই য়েকপা হেংগনি হায়বা লৈতে। লেপুনা হেংনবা অমসু য়াল্লা মৰু ওঁই। মপেক্ষী পীথোক্ৰকপনি হায়ৱবসু মূৱ হেংনদ্ৰবাদি কৰিসু পাঙথোকপা ভুদে। চিত্ৰকাৱ, লাই য়েকপা, লাই শাবা মীওঁইশিংদি অশেৰা কৰিওঞ্জা, লাইৱিক ইবা মীওঁশিংওঞ্জা অচিকপা মফমদা লৈনীংই, অত্তপা অইঁবা পুন্নিহগ মতম পুন্মজ্ঞা কৰিওঞ্জা, লাইৱিক ইবা মীওঁশিংওঞ্জা অচিকপা মফমদা লৈনীংই, অত্তপা অইঁবা পুন্নিহগ মতম পুন্মজ্ঞা কৰিওঞ্জা, লাইৱিক ইবা, পেছ্লেৰুপা হেঁবা, পিগ্ৰুপা পীৱিৰা যৌদা থৌদক অদ্ৰু মতম চনা পাঙথোকপা হায়বসিদা হেংনবা খাজে চিত্ৰকাৱশিংনা। মালেমগী চাওখংলবা সিভিলাইজ়েসনশিংগী পুৱাৱীদা হুঙগংনা য়েংবদুলা থেংনগনি শ্বৱেইৰবা আষ্টিশিননা লৈবাক অমদা পীৱিৰা মপাল নাইৰবা খুদোলশি। মালেম শিনবা থুংনা মমিং লৈৱৰা চিত্ৰকাৱ কৰা লৈৱি। লিওনাৰ্দো দা উসি, মাইকইএ এঞ্জেলো, ডিপেণ্ট ভা গনো, পীকাশো অসিবিচিবা ক্যান। ইন্দিয়াগীসু লৈৱি এৱ এফ ইহুৎসেন। মণিপুৱদি লৈৱেৱাৱা লৈৱি মশক নাইৰা চিত্ৰকাৱশিং। অমমত্ৰম লৌশাখংত্ৰনা লৈনবদা চাওৱৰা কলাগী লাইৱিক কৰা ইবা য়াৱৰা আষ্টি ক্যানি মণিপুৱীগীদমক থোক্ৰকৰিবা এখোয়গী চিত্ৰকাৱ খুদিমক। মণিপুৱদা লাই য়েকপাগী ঈহৌী অমা শাণ্ডাৰিবা লময়ানবা লাই য়েকপা নিংখৌজম অত্ৰা, ৰাজকুমাৱ য়ুজাওসনা, মহাৱাজকুমাৱ প্ৰিয়াত্ৰ অমসু হুজ্ৰম শ্যাংমো শৰ্ভ, থেইদেত্ত্ৰ মীয়াল্লা শোমাৱিৰা শ্বৱেইৰবা লাই য়েকপা ভাঙনি। মণিপুৱবু আট অমসু কলাৱনা মালেমগী মীয়ামদা মশক অক্ৰিবসিগী মৰক্ত এখোয়গী চিত্ৰকাৱশিংনসু মশক অক্ৰি হায়বসিনি হেমা চাওথোককীংঙাই ওঁইৱিবসি। লিমক বুক ওফ ৱেকেৰ্চসত ১৯৪৪দ পুৱাৱীদা মৰী লৈনবা পেণিৎপিৎ য়েত্ৰনা ৱেকেৰ্চ চনবা গুন্ত্ৰ মণিপুৱগী আষ্টি অমা হায়বৱদি আৱ কে সী এসনি। মণিপুৱ ষ্টেট কলা একাদেমিদা শীপুনা ইফালগী জি এম হোলদা পাঙথোকৰিবা আষ্টি অমগী ঝাইদগী শিংশিং য়াল্লা য়েকপা লাই এগজিবিচন তৌথিবা মালেমগী অমক ইন্দ্ৰা লাই য়েকপা অমক লৈখাখংত্ৰাই। অহেচপা ফিৱেপ লৈবা অমদি অট্টোবা মঙলন মঙৰা মীওঁইত্ৰা ভ্ৰাগদবা থবকনি। চিত্ৰকাৱদি পেছ্ৰকপনি হায়ববসিসু অদ্ৰুনি। আৱ কে সী এসকী অপোকপা ৰাজকুমাৱ য়ুজাওসনা মণিপুৱগী লময়ানবা চিত্ৰকাৱ অমনি। অদুনা মহাজ্ঞী ঈদা লাই য়েকপাগী কলা অসি লায়নদুনা লাকপা শোয়দনা ওঁইগনি। মহাক ১৯২৪গী ওগ্ৰেৱৰ ১৩দা তাইবঙ খোঙাৱকৰি। মশাগী চহী ১৪দনী লাই য়েকপদা শিনফম ওঁইনা চৰ্ভশিল্লকৰি। তাইবঙ মীওঁই মপোক্ত লাইপোক ওঁইনা লাকৰিবশিংদি য়াল্লা চ্চা পুদি লেঞ্জি অমদি মখোয়না হিচিঙো পাঙথোক্ৰকবা মখোং অদ্ৰুঅমক লাইনীং ওঁইনা হেং হায়বসি আৱ কে সী এসকী পুদিনা লেঙদুৱা ফুনিমি।

মহাক লৈখিবগী অৱাৰা ফেঙদোক্ৰগী অমদি মহাজ্ঞী মৱদনা শ্বৱেইৰবা মীওঁই ক্যানা ইৱকৰিবা ৰাৱোলশিংখ খোমজিন্দুনা মচা ইংৰজে বৃধিমত্ত কৰ্ত্ত্বনা লাইৱিক ওঁইনা পুথোক্ৰিৰা ‘আৱ কে সী এস মহাক লৈখিবগী জেংখাখোল’ হায়ৱিৰা লাইৱিক অসিদা চিত্ৰকাৱ আৱ কে সী এসনা মণিপুৱীগীদমক তেঁৱল্লিৰা মপাল নাইৰবা কলাগী খুদোল শখাৱিবসি পাবনা শোয়না অঙকপা অমদি অপাৰা খুদিদা ফাওগনি। কননা থাৱৰা ভ্ৰাগগনি মহত্ত্ৰে হিচিঙো লাই লিশিং অৱা হেমা য়েকিব হায়বসি। অমা মহাজ্ঞী পুদি অমসু থবকশিং নৈনৰুবা মতমদিদি চোংথোক্ৰকৰি মতিক মগুন কৰা মথং মথং। চিত্ৰকাৱশিংগী ভিজন অসি অসুন্ধী মতিক পাক চাওঁই, মিংয়েং য়াল্লা শাল্লি অমদি তুংগীমক য়াল্লা উশিল্লি। মখোয়দি ক্ৰুথোকপা হায়বা অখৌইবা গুন অসি পেছ্ৰকপদা অদুৱ য়াওনদা লাকই হায়বসি লাইৱিক অসিদা ইৰিবা শ্বৱেইৰবা মীওঁই ক্যানগী পুন্নিহগী ৰাৱোলশিংখনা লেঙদুৱা ফুনিমি।

লাইৱিক অসিগী অহনবা লময়াসিদা শ্বৱেইৰবা অইঁবা মীয়ামগী ওজা আৱ কে শিত্ৰজাঙনৱা ৰাহৌদোক অমা ইহি। মদিদ পাবনা অদুমক খৰুৱা ভ্ৰাগগনি আৱ কে সী এসনা মণিপুৱবু কয়াম নুশিপুৰিখণ্ডো হায়বদু য়ুনিভৰ্চিডটা অৱাৰা থাঞ্জি মইহে অচ্চুৱসু মহত্ত্ৰে জিজন হমজিন্দুনা পুথোক্ৰক্ৰিৰা মণিপুৱগী পুৱাৱীগী ঝাইদগী মৰী হেনেবা অক্ৰবশিংগী মনুন্দা চহী তৰেং খুন্ত্ৰকপা, খৰ্মল এট্ৰিয়েমট, এদ্ৰলো লৈখিপুৰী ৰাৱ অসিবিচিবা কৰা অসি ওঁইল পেণিৎ ওঁইনা ভিজ্জএল হিষ্টৱি ওঁইনা পুথোক্ৰেপ্ত্ৰ হায়বসি পি এচ দি কয়াগা চাংদুল্লবা য়াবগে হায়বসিনি। থবক তৌবনিদি মহত্ত্ৰে পাঙথখিদি। পুণিবু ৰাহেহুৱক লৈহনবা অমসু মীওঁই মপোক্ত পেছ্ৰকপগী কৰিওন্ত্ৰ খৰা ইমা লৈবাক মণিপুৱীগীদমক খুদোল ত্ৰুস্বদুনি ফিদমদি। অদুনা আৱ কে সী এস পেৱিয়োত অমনি হায়না থৌদনা ভুদে। মহাক লাই য়েকপাগী কলা অসি মালেমদা মণিপুৱবু মশক ত্ৰুৱো হেংনবিৱল্লম্ব মণিপুৱ ইমাগী নুশিংখৌইৰা চিত্ৰকাৱনি।

ৰাৱী কৰুনাউ

এগী নুপী মেমখৌইবী, হৌজিক লৈমিৱাৱিসে, মসি চেনেবগী ৱাৰী অমা নীংশিংলকই। চহী অসিঙে নুমেং ৱৰিৱাৱা-মঙাৱিৱা কৈনা ৰাংলিঙুদুদা, ইবনি নোংমা ৱাৰী শাটো। ৱাৱীদুনি এনা কাউৰা গুমদ্ৰিসে। তৌবদি মেমখৌইবীসি এনা চহী তৰেং কোয়ৱৰকপু নোংমতা হোটেলদা গুলা অমফাওবা চামিদাদে, সিনেমা অমুৰুফাও য়েংমিদে। মেমখৌইবীনা থওঁইনা সিনেমা য়ংসি হায়ৱৰুৱা এ থবক লৈ হায়না অদুম য়েংদে, মৱমদি মানা য়েংসি হায়ৱিৰা সিনেমাদু হিট চংপা সিনেমানি, মী য়াম ঈদে, কলাবজাৱনা থংব্ৰদি ডিক্টেট ফ্ৰদে। কলাবজাৱলগী লৈৱদি য়াম তাঙই। অদুই শৰুক নুংহাংগী লাগি শেংদা ব্ৰল্টতা ডিল্ল ফল্পগা য়েংবদনা হেমা নুংঙাই। লম্বীদা থেংনৱসু এখোয় অনী নোংমতা হোটেলদা চঙলগা কৈমতা চাদে। এংসে অঙাং ওঁইৱিওদনী ফুৱিংখাও কৰা হুংগন্দৰা মীশাকনি। মসিদনি মীনা এৰু ‘নাটো অৱিকপা’ হায়না কৌৱিসে। নাটো হায়ৱিসিনা এগী য়ুয়াক নামৈৱাকপমনি অদুগা এগী মীংসিনা মৌইনা অৱিকপা হায়না ওহুছকপীৱনি।

মেমখৌইবীসু অদু মঙাই, য়াম শীংই, নুপীনি হায়দে, কৈমতা চৌখৌজত্ৰবীনি। মতিন ফাও খাই খাইদনা য়োংলি হায়দু হেৰু যৌবনি। নোংমা ইবানিগা ফুটৱ তোংমিৱৱগা কোয়বা চলে, দাউ য়াদদনা লম্বীদা পন্ধচৰ ওঁইৱে। এনা মটেী য়েংগে হায়দুনা, এদি শেল য়াওব্ৰে, নঙ শেল য়াওদি ফোললগা নুঙাইনা চংসি হায়বু, মানা মৰা বেগতা শেল য়াওনা য়াওনা য়াওদে হায়ৱগা ফুটৱদু ইল্পগা হল্পকপা গুন্মীবনি কৈনে। হমাংগা ওৱো-ৱো তাবিনি, মাসু তুংদি ইনবা য়াওৱিবনি। এৰুদি শেল য়াওৱিবনি, অদুৱ পুথোকপা তদ্দনা অদুম ইনমিৱৱগা হল্পকমিৱে, “মতুংদি গাউ অহোবা পুৱক্ৰনু” হায়নবু এওঙোপা শাওজিল্লবনি। মসি নুপীসি ফ্ৰজনা তাশিন-খোমজিনবসি হে। ৰা হায়বু, চহী তৰেং কোয়নৱকপদু এওঙোপা ন্যু ৱৱগীৱেনো ৱমাল অমফাও পীদে। এনা ময় মটেী য়েংগে হায়না হায়ৱক্ৰসু, “কৈকাৱবা” হায়ৱগা পীৱক্তে। এনা মসি নুপীসি য়ুম পানবা হেঁনি খনবদনী মানা কায়ননবা ফনা য়াল্লা মৱে মৰা তৌৱসু এনা তেথ তেথননা নপশিল্লগা নুংশিনৱগা লৌৱক্সিসি। চেহ্ৰমদাইগী ৱাৱীদুনা ওঁইনা লাকচৱগে। নোংমনি, নুমেংত্ৰ নোংসু থিংল-থিংলি হুই, মাসু শাতিয়া য়াওৱে, এসু শাতিন য়াওৱে, মৌইগী খুনজিন্দুগী হাংশিনফম মচিদা খোংমাং বোট অট্টোবা অমা হৌই। মদুদা ইবনি নোং থুঞ্জগা শানবিবা ৱাৱীনি। অদুনা নোং থিংওং মংবদা হেত্তা নীংশিংলকপনি।

“ইবানিা নুংশিনৱক্সিসি ফনা য়াম কুইৱে, চেনেবনা ফস্‌দা মাল্লে” এনা ৱমান মচা অমনা মায়দা

পাউচে অসিদা ফেঙজৰিৰা ৰাৱেংশিং অসিগী ৰাৱল, মীংহেং অইঁবা মশা মশাগীনি। পাউচে অসিগী ৰাখল্লান অমসু মীংহেংগা থেইদেত্ত্ৰ মৰী লৈনদে।

নীংশিংবা য়াই, কাউজা গুন্ত্ৰৱেইৰিবা নুমেং অমা - নবেহুৱ

২০, ২০০৪ মণিপুৱগী মীয়ামদা শেংলবা লাইফমলেন কল্‌বাবু মণিপুৱগী মীয়ামদা শিৱামদা শিৱামদা নুমেং। অদুজা ১৩৩ মতুন্দা ইন্দিয়গী প্ৰাইম মিনিষ্টৱ দা. মনমোহন সিংফনা মণিপুৱ মীয়ামদা কল্‌লা খুংশিৱাৰিবা নুমেং অসিনি মীয়ামগী চিত্ৰকাৱ আৱ ৱকে সী এসনা তাইবঙ মপুগী লৈকেলদা তিবিবা নুমেং অদু। নুমেং অসিত্ৰ কুৰাজা কৰা ঙ্ৰাইদুনা লৈৱকপাওঞ্জা থোকৰি। নুশিৰবা মীকুপ, অৱাৰা মীকুপ, নুংঙইৰা পুংফম অহুশ্যক পুঞ্জগা ঙ্ৰাইৱল্লগুৱা থোকৰি। মহত্ত্ৰে য়েকপা, “কল্‌লা- দি গ্ৰোৱি ওফ মণিপুগী সিবিলাইজ়েসন” ভাৱত্ৰকী প্ৰাইম মিনিষ্টৱ দা. মনমোহল খুদোল তমখি মতমদুগী মণিপুৱ লৈঙক্ৰী চিফ মিনিষ্টৱ ওন্ত্ৰে ইবেবীনা। মহত্ত্ৰে য়েঞ্জৰা কল্‌লাগী সনখোঙগী পেণিৎসু মতমদুগী অসাম ৱাইফলসকী ডি জি লেফ্ট; জেনৱেল ভোপিদ্ৰে সিংফনা প্ৰাইম মিনিষ্টৱদা নুমেং ত্ৰদা খুদোল তমখি। পুংফম অসিত্ৰ বু ঙ্ৰাইৱল্লম্ব শ্বৱেইৰবা চিত্ৰকাৱ আৱ কে সী এস তাইবঙ খোঙাঙে পদেদম লোমখি। মশাগী চহী ৮১শুৱকপদা। য়াল্লা সিদ্দোলিক ওঁইখি। কল্‌বাবু মহত্ত্ৰে কয়াম নুশিজৰিবা হায়ববসু নুমেং অসিগী কৰ্ভজমদুৱা যৌদোক অসিনা ওঁইৱি। মুংনাইৰুৱা কলাগী খোঙ্কল অমদি থল্লেমখি আৱ কে সী এস ম্যুজিয়ম ওফ আট এন্দ্ৰ ক্ৰেফ্ট হায়দুনা লেমজনীংঙাই অমসু চাওথোককীংঙাই ওঁইৱেৰা হিষ্টেৱিকেল পেণ্টিফী আট গেল্লেৱি অমা মণিপুৱগী লৈমায়াদ। গেল্লেৱি অসিমকসু মহত্ত্ৰে মালেম তাইৰপোল অসি থাংক্ৰেপ্পনা ব্ৰুয়াজ অমা ৰাংলিঙে ২০০৩গী মে ৫দা মতমদুগী উৰ্বাৰাগী ৰাজ্যপাল শ্ৰী এম এম ৰাজেন্দ্ৰ, মণিপুৱগী ৰাজ্যপাল শ্ৰীৰদে মাৱৰা অমসু চিফ মিনিষ্টৱ শ্ৰী ওন্ত্ৰম ইবেবীনা হৌবী মতুংহো হাংদেৱক। মসিবু হেংনবা মালেমগী মফৰা ক্যাৱদী আট লভ্ৰেস কৰা লমকফায়ৰা কৰা মণিপুৱদা লাকপা লেপত্ৰি। হৌজিক ফাওবদা মালেমগী লৈবাক ৫০ হেনবদনী মীওঁই কৰা গেল্লেৱি অসিদা লাকৰিবগী পাউম লৈৱি।

শ্বৱেইৰবা আষ্টি, পাউজ সিঙোৱা হয়, ‘A work of art which did not begin in emotion is not art’ লাই কেকপা হায়বসি আৱ কে সী এসকীদি শিনফম নতে, আট হায়বসিনা মহাজ্ঞী থৱায়নি হায়বসি য়াল্লা ঙ্ৰা খঙৰি হায়বসি উঁা ফই। মহাজ্ঞি থংমোয়দনী থোক্ৰকপা পুৱাৱীগী অক্ৰভ্ৰগী ঈৱেয়াদু লুপ্ত্ৰবা শক্তমসিং নৌহৌননা কেকঅঅত পুথোক্ৰকপা হায়বসি ওহেত্ত্ৰে মমল ৱামত্ৰে। অয়াল্ল মতমদা মীয়ামগা শম্ৰবা পামখি। অদুনা তুংগী মীৱোলদা লাই য়েকপা মৱদনা মইহে অসি হৌৱিক্ৰা অঙ্ৰাশিংদা ত্ৰুন্ত্ৰবদা খৱদ মজে ওঁইববা হায়দুনা লাই য়েকপাগী মপি লাইৱিক হোয়িং বুক অমা ষ্ট্ৰেণ্ট ষ্ট্ৰোৱদ পুথোকৰি ১৯৫০দা। মসি ১৯৭২ ফাওবা লাই য়েকপাগী লাইৱিক ওঁইনা ত্ৰুন্ত্ৰমখি। অঙবদা মত্ৰে ১৯৪৭ত মালেমগী অনীশুৱা লাঞ্জা ওনা লানকয়ৱৰুৱা মতুন্দা লান হঞ্জিৱৱকপা মতমসিদা মেস্ত্ৰৱেল বজাৱ হৌজিক থাংগাল কেখোলসিনা মহাজ্ঞি লাই য়েকপাগী ষ্ট্ৰুদিও অমা হাংদেৱক। শ্বৱেইৰুৱা মণিপুৱগী পুৱাৱী ব্ৰহ্মণ ৰিপ্ৰেজেন্‌টেশ্ব খোচাংদুনা লাইৱিক অসি। ‘আৱ কে সী এসকী মৱদনা এনা খঙইৰবা’ হায়বসিগা ইৰিবসি ওহেত্ত্ৰে মমল ৱামত্ৰবা পুৱাৱীগী লাঅম অমনি মৰু ওঁইনা মণিপুৱগী আট হিষ্টৱি শাণ্ডাংকপদা। অদুনা ইৱাট্ৰি, ‘মণিপুৱদা সিনেমা পোষ্টৱ ৱেফো হৌদোকৰিবা, লাইসু শাৱশ্মী, দুৰ্গাগী মুৰ্ত্তি, মন্ত্ৰ, মাদ্ৰুপা থেংনবা লাই য়েকপা, মসিদা নঙ্ৰা কাং চিৎবগী লাই, বুদোনলা লাইম। মণিপুৱগী সৱবদা য়াই। হৌদিদা অট্টোবা লাই য়েকপাসি আৱ কে সী এসনা ইহান হানত্ৰা খল্লি।’ থিয়েটেগী লমদিদি মহাজ্ঞি দান চাষ্ট্ৰ’

পন্দিট খোমজিন্দনা থেংনহৌবা মহাজ্ঞি থেইদৈদোক হেদেদোকপা কলাগী মগুন অসিবু শিংখাৱুদনা অসুৱা ইৱি, ‘মহাক পোৱেঙে শিদ্দোকপা হায়বাদি মীগী শক্তম য়েকপদা মমিংসু চ্ৰাৰিবা কলাকাৱনি। বৈফৰ ধৰ্মগা মৰী হেনেবা অইহাসকা মৰী লৈনবা লাইশিং হৌৱাঃ কল্‌ৱোল, (খন্দ্ৰ থৌইবীগী ৱাৰী) ইতিহাসকা মৰী লৈনবা লাইশিং অমসু মত্ৰম অমদা চহনৱল্ল চহনৱোল, কেমেৱানদি কেপচৱ তৌইহেৱবা লাই কৰাবু হৌৱক্সিৰা তুংগী মীৱোলগীদমক্ত ৱেকপীৱত্ৰা ননবা য়াই। মহতি কলাকাৱ শাবা নতে, ফাওবদা হোংখিৰিব নতে, মহতি মণিপুৱ ইমাগী মশাইগোন্দা মণিপুৱ ইমাগী অহোবা, অহাঙৰা কলাগী থবক কৰাবু মেনশিল্‌বা লাইনা থাৱকপা অশংবা কলাকাৱনি।’

লাইৱিক অসিদা অতি ব্ৰহ্মণ দামোৱৰ শ্বামীনা শ্বৱেইৰবা চিত্ৰকাৱ অসিনা খঙইহৌদনা নোঙ্গাৰিখন থংমোয়

ওঁইজবা থিবগী চাংদুল্লবা

তাৱক্সিৰা নোংলিত্ৰু তেথোক্সা হায়বনি। এগী ৱাদুদা মানা এওঙোপ য়েংলক্সগা খুম্মী, “এসু হৌদেৰ্কে তেঁৱমীনি। অদুৱ লুৱিবদি কোৱোনা কৰা নানৱকপা মত্ৰম ওঁইবসিদা...”

“অদুনে এনা পাশীসো, মৱমদি হৌজিক লুহাংহৌৱদি, কোৱোনানি হায়দনা মী ইতিা তিল্লৱোইহন্দা, দি সীনা মী ৫০দনী